

Izhaja razen nedelj in
praznikov vsak dan
ob 10. uri dopoldne.

Uredništvo je v Ljubljani,
Franciška ulica št. 6/L,
Učiteljska tiskarna.

Dopise frankirati in pod-
pisati, sicer se jih ne pri-
obči. Rokopise se ne vrača.

Oglasi: Prostor 1 mm x
55 mm po K 150. Uradni
razglaš, poslano ter no-
tice isti prostor K 2.—
Pri večjem naročilu
popust.

NAPREJ

Glasilo jugoslov. socijalno - demokratične stranke.

Telefonska št. 312.

Naročnina: Po pošti ali
z dostavljanjem na dom za
celo leto K 240, za pol
leta K 120, za četrt leto
K 60, za mesec K 20.
Za Nemčijo celo leto K 812,
za ostalo tujino in Amerika
K 360.

Reklamacije za list
so poštne proste.

Upravništvo je v Ljubljani
Franciška ulica št. 6/L,
Učiteljska tiskarna.

Vlada trdno stoji...

Razkol v radikalni stranki.

LDU Beograd, 10. aprila. Zastopniki
muslimanskih poslancev iz južnih krajev
so nadaljevali svoje razgovore z g. Pašičem.
V parlamentarnih krogih vlada mne-
nje, da pride do sporazuma.

LDU Beograd, 10. aprila. Poslanski
klub radikalne stranke se v najkrajšem ča-
su izreče o najnovejšem postopanju g. Pro-
tiča in g. Momčila Ivaniča. — Izstop g.
Protiča iz radikalne stranke je gotovo
dejstvo.

LDU Beograd, 10. aprila. V parlamen-
tarnih krogih trdijo, da poizkusi g. Protič
sestaviti novo stranko, pri čemer mu bo-
do stali na strani g. Nastas Petrovič,
Momčilo Ivanič in Ljuba Jovanović. Kar
se tiče zadnjega, je stvar dvomljiva. Iz
radikalnih krogov se čuje, da radikalni
klub izključuje iz svoje srede poslanca Iva-
niča, ker je glasoval proti vladi g. Pašiča.

LDU Beograd, 10. aprila. Kakor se do-
znava, je g. Milan Rojc izjavil, da ostane
član demokratskega kluba.

Proračun ministrstva za promet.

LDU Beograd, 9. aprila. V finančnem
ministrstvu je zaključena razprava o pro-
računu ministrstva za trgovino in indu-
strijo. Pričela se je razprava o proračunu
ministrstva za promet, ki znaša 763 mili-
onov 119.000 dinarjev za Srbijo in 3 mili-
jarde 390.874.678 K za druge kraje. Pro-
račun preteklega leta je znašal 132.578.129
dinarjev in 1.874.787.032 kron. V spre-
menjenem pismu navaja minister za promet, da
je največje izdatkov namenjenih izboljšanju
prometa in za zgradbo nekaterih novih
objektov, ki so sedaj najpomembnejši za ob-
novo prometa. Izdatki proračuna gradbe-
ne direkcije znašajo 186.000.000 dinarjev,
za rečno plovbo pa 7.160.000.000 dinarjev.

Za ministrstvo samo so proračunani izdat-
ki na 4.560.000 dinarjev. Izpopolnitev glav-
nih prog, razširjenje glavnih kolodvorov,
osnovanje in ureditev delavnic za popra-
vilo so najpomembnejša dela. Dotlej, dokler
ne bodo železnice imele večjih lastnih do-
hodkov, bo v proračunu deficit. Ministr-
stvo za promet predvideva, da bodo do-
hodki, ki bi bili mogoči iz posameznih di-
rekcij, večji za 4%. Uvažujoč, da se pro-
met mora podpirati, je finančni minister
sporazumno z ministrskim svetom odobril
izposojila, dvignjenega pri Narodni banki,
ministrstvu za promet kredit v znesku
200 milijonov dinarjev.

Parlamentarna debata o „Obznani“.

LDU, Belgrad, 8. aprila. 13. redni
sestaneč ustavotvorne skupščine je
otvoril predsednik dr. Ribar ob 16.30.
Pristotni so bili vsi člani vlade.

Po končanih formalnostih (čita-
nje zapisnikov itd.) dobi besedo ko-
munist dr. Sima Marković, ki izjavi,
da hoče govoriti pozneje, ko bo kon-
čal minister notranjih zadev Draškovič
svoje utemeljevanje zaradi
razpusta komunističnih organizacij.

Nato govori minister „policije“
(lep naslov za najvišjo upravno in-
štanco v naši državi!!) Draškovič.

Draškovičeva izvajanja. — Komuni-
stičen program.

Početkom svojega govora pravi,
da je vprašanje, naglašeno v vloženih
interpelacijah, na dnevnem redu vsega
sveta, in smatra, da je skrajni čas,
da se o njem izvrši razprava tudi v
naši skupščini. Komunist ima dve
fronti, evropsko in azijsko. Evropa
je zavzela napram komunizmu so-
vražno stališče, Azija pa mu je od-
prla vrata kot nekakemu novemu
odkritju in socialni pridobitvi. V na-
ši državi smo se postavili na evrop-
sko stališče. Nadalje konstatira mi-
nister, da obstoji na žalost tudi v
naši državi boljševizem in da hoče
govoriti proti njemu samo na podla-
gi najvažnejšega in najbolj obvez-
nega dejstva, to je na podlagi komu-
nističnega programa samega. Nava-
ja, da so 1919 in 1920 imeli komu-
nisti in socialisti dva kongresa, pr-
vega v Belgradu drugega v Vukova-
ru. Na prvem so imeli komunisti
manjšino ter je bil njihov program
odklonjen, medtem ko so na drugem
imeli večino in je bil njihov program
sprejet. Prvi kongres je določil, da
ima biti značaj naše države naroden
ter je oporekal samo vojski, vojni in
sličnim zadevam, medtem ko se je
izrekel za enako pravico vseh dr-
žavljanov brez razlike rodu. Drugi
kongres je prešel preko vsega tega
in se postavil na najbolj reakcionar-
no stališče, ki je bilo kdaj v naši dr-
žavi. Minister čita nato nekatere od-
stavke in določila programa in sta-
tuta komunistične stranke, iz katerih
se vidi težnja po premoči namesto po
ravnopravnosti, ter poudarja na podla-
gi istih, da ni med direktivami vukovarskega kongresa in ustave naše
države nobene skupne točke. Komu-
nisti so se postavili na geslo: Ali se
obdrži ustava in pade njihov pro-
gram, ali pa pade ustava in se ob-
drži njihov program. Ravnotako je

motrila tudi vlada vse zadeve, ko se
je odločila za korake proti komuni-
stom. Da je vlada reagirala šele ne-
kaj mesecev kasneje, je bil vzrok ta,
ker je bila v programu Vesničeve
vlade taktika, da naj sklene skupšči-
na zakon v redu in radi, ki je bil
očividno naperjen v prvi vrsti proti
komunistom. Vlada je tolerirala do
skrajne meje to gibanje, edino zato,
da ni izgubila kredita in da ni bilo
zlih posledic v ostalem svetu pri iz-
vajanju velikih potez njene politike.
Na vukovarskem kongresu so se ko-
munisti priključili tretji internacionali,
sprejeli njene pogoje ter se iz-
rekli svoji neodvisnosti, bodisi v pro-
gramu ali v političnem in stratežič-
nem oziru, prenehali so biti komuni-
stična stranka Jugoslavije in so po-
stali sekcijska v svetovni fronti proti
buržoaziji. (Burno plokanje pri ko-
munistih in vzkliki: Tako je!) Vlada
ni takoj reagirala in Ljuba Davidović
se ne kesa, ker je to storil.

Zlorabe komunistov v njihovi propa-
gandi. — Denar za propagando.

Minister je nadalje navajal zlorabe
komunistov v svoji propagandi.
Oni so zlorabili delavske sindikate
kot bojno sredstvo proti buržoazni
državi. Ravnotako so zlorabili del-
avske stavke, ki so ena prvih prav-
ic delavcev, ki jim pušča vsak na-
preden in človeški zakonodajec. Ter-
or in grožnje so jih prisilile zapu-
stiti delo, pri katerem so se čutili
srečne in zadovoljne; na isti način
so usilili komunisti stavko tudi že-
lezničarjem in rudarjem. Zatem go-
voril minister o zlorabi denarja. Komu-
nisti so prejemali denar za propa-
gando iz inozemstva, (Nemir iz Ru-
munije, Madžarske in Amerike. Po-
slali so tjakaj dr. Markoviča s po-
oblastili, da je zbiral denar in podpo-
ro za državljansko vojno. Neki ko-
munist, ki je sam sprejel denar, je to
priznal in pravi, da je dobil iz Mad-
žarske 20 milijonov kron. (Hrup in
ugovori pri komunistih.) Tudi dru-
gače so komunisti zlorabljali svoj
položaj. Oropali so dijamante iz cars-
ke krone, iz cerkva in muzejev ter
razbijali dragocenosti, da bi se jih ne
moglo spoznati. Te dragocenosti so
odpeljali v Anglijo, Francijo in v
Madžarsko. Nekaj koscev je došlo
tudi v Jugoslavijo.

Komunistična špijonaža. — Agitacija
v armadi.

Minister pravi nadalje, da so ko-
munisti zlorabili svoj položaj tudi

drugače potom špijonaže. Vsilili so
se v vse oblasti ter povsod postavl-
jali svoje ljudi, da bi tako mogli biti
točno poučeni o delu državne upra-
ve in da bi mogli uspešno sabotirati
državo. Imeli so svoje agente pri po-
šti in brzojavu. Ugotovile so se br-
zojavke v času, ko je obstojala cen-
zura, ki niso bile cenzurirane in ki so
prihajale iz inozemstva. V »Rad-
ničkem domu« je našla komisija dr-
žavne dokumente, ukradene iz raz-
nih uradov. Nadaljnja njihova zloraba
je obstojala v demoralizaciji voj-
ske. S svojimi lažnjivimi obetanj o
privilegirani položaju v svetovni
državi so zavedli tudi nekaj častni-
kov in orožnikov. Leta 1919, so na-
govarjali vojake k begunstvu, češ da
jih prisega ne veže, ker da je popov-
ska intriganta.

Nedokazane obdolžitve! Pisma Lje-
nina II. — Narejeni »dokumenti«.

Komunistična stranka je imela
preko svojih zastopnikov stike z no-
toričnimi mednarodnimi zločinci in
razbojniki. (Silno začudenje v dvo-
rani.) Ni znano, ali so bili ti stiki
spontani ali sporazumni. Obstojali pa
so ti stiki med kozmopolitičnimi raz-
bojniki in stranko. Minister je nato
navajal razna nasilja ubijalcev, izve-
dena od takih ljudi v svrhu komuni-
stične stranke. Nadalje pravi, da so
med dokumenti v »Raničkem domu«
našli tudi pogodbo jugoslovanskih
komunistov z bolgarskimi o sodelo-
vanju za skupne cilje. Obstojajo do-
kazi, da so komunisti, ki so za oku-
pacije delali usluge Bolgarski ali Av-
striji, danes prvaki komunistov, in
sicer oni, ki so po zločinih ubijali
naše ljudi. (Silen hrup med komuni-
sti, ki kriče: Kdo je to? Navedite sa-
mo enega!) Dokazi so nesporni in
neovrgljivi. Tu je pismo, ki ga je
eden velikih komunistov »Ljenu II.«
leta 1917, pisal bolgarski intendantu
in vladi ter ji obljubil, organizirati
vse, kar je potrebno za preskrbovanje
vojske. (Potesti pri komunistih.
Vzkliki: Zakaj ga niso izročili sodi-
šču?) Razen tega so tu pisma neka-
terih komunistov, v katerih so izra-
žene grožnje napram raznim osebam
v južni Srbiji in Črni gori, ako bi de-
lale proti njim v času volitev. Rav-
notako, pravi minister, so bili tudi
na Hrvatskem komunisti, samo da ni
med njimi kačakov in odmetnikov.
To so ljudje, ki so bivali v Rusiji in
Madžarski in se tamkaj naučili boljš-
evizma. Imamo tudi pismo, ki ga
piše komunist svojemu tovarišu, naj
mu da 50.000 dinarjev, ker drugače
ne bo več nosil živ glave. (Smeh pri
komunistih.) Nadalje pravi minister,
da so tudi med komunisti na Hrvat-
skem ljudje, ki so v Rusiji ropali in
plenili v srbskih poslaništvih v Mos-
kvi in Petrogradu. Zatem govori mi-
nister o Dalmaciji ter o ropanju tujih
ljudi, ki so bili za vojne na uslugo
Avstriji ali pa bili njeni agenti, sedaj
pa šli v komunistične stranke in po-
stali njeni voditelji. Vse to delajo sa-
mo zato, da rušijo naše državo, v ta
namen obstoja tudi neposredna zve-
za z Italijo. Minister navaja tudi
razne momente iz komunistične or-
ganizacije same.

Skrivnostni odbor „trojke“!

Obstojal je odbor trojice ali pe-
torice, ki so edini vedeli za največje
tajnosti stranke, ki so izrebovali
one osebe, katere naj bi izvedle
razne atentate. Ta odbor je vodil
vstaje in revolucijo. Pred generalno
stavko se je vršil v Belgradu shod
komunistov, ki se ga je udeležilo
do 1500 oseb in kjer je bilo izdano
geslo, naj bodo pripravljeni za ak-
cije še isti večer in kjer so bili po-
zvani, naj bodo tudi nadalje priprav-
ljeni, pa naj pride, kar hoče.

Dragoceno priznanje: Vlada brez
zakona!

Vlada je vedela, kaj je delala.
Za vse, kar je napravila, ni imela

zakonskih pooblastil. Treba je bilo,
ali prekrizati roke, pa naj pride kar
hoče z narodom, ureditvijo države
in našo bodočnostjo — ali pa delati
spričo zakonskih nedostatkov tako,
kakor so delala druga zakonodajna
telesa. Minister je zavrnil: Vse to
sem vam razložil v imenu vlade dr.
Vesniča in Nikole Pašiča in v svo-
jem imenu, Vi pa sodite. Mi nismo
mogli drugače. To delo za nas ni
bilo prijetno, in če ne bi bili prisilje-
ni k temu, bi tega ne bili storili.

Kako so »Obznani« zlorabljali!

Nato so govorili dr. Sima Mar-
ković, Žarko Mladinović in Dragu-
tin Pečić. Nato pa je zopet povzel
besedo minister Draškovič in rekel,
da hoče podati resume debate in se
ozreti pri tem na govore raznih go-
vornikov. Z ozirom na govor zem-
ljoradnika Laziča glede naredb za
odvzemanje orožja, češ da so od-
vzemale orožje samo politične obla-
sti, pravi, da so ga odvzemale tudi
okružne komande, da bi se na ta
način zadovoljilo vojaškim zahte-
vam. Na pripombo posl. Pavičiča
glede ustanovitve narodnih gard,
pravi, da je bilo to ustanavljanje
spontano in ni bilo odvisno od ob-
znane. Misli, da je takoj, ko se je
zvedelo za organiziranje nar. gar-
de, odposlalo ministrstvo cirkularno
brzojavko. Če ta brzojavka ni bila
odposlana vsem krajem, so jo pa
dobili vsaj tisti kraji, odkoder so
bili javljeni. V tej brzojavki stoji:
»Vlada je hvaležna dobrim držav-
ljanom, ki so sodelovali pri tem, da
se ohrani red in mir v državi, pa
vlada je sama dovolj močna, da na-
pravi mir.« — V brzojavki priporo-
ča vlada oblastem, naj svetujejo
meščanom, naj ne skrbijo več za to.
Minister meni, da bo poslanec Pa-
vičič s tem zadovoljen.

Policajdemokrat Draškovič — naj-
novejši teoretik in razlagalec ko-
munizma!

Sedanji komunizem pa ni več
komunizem. Vprašanje je, ali je to
pokret na desno, ali pa samo takti-
ka, da se nasprotnik uspava. On
meni, da je najbrž to zadnje in na-
vaja nekatere citate, ki potrjujejo
njegovo mišljenje. Nato pravi dalje:
»Kapitalizem je v Rusiji zlomljen.
Na njegovo mesto pa je prišel in za-
gospodaril ameriški kapitalizem.
(Klici v centru in na desnici: Ta-
ko je!) Današnja boljševiška Rusija
je padla na kolena pred ameriškim
milijarderji. Mi pa nočemo uničiti
kapitalizma, ker služi družbi. Ljenu
je sam priznal, da Rusija ne more
živeti brez kapitalizma Zapadne
Evrope. Kaj pa bi rekel Ljenu po-
tem, če bi padel tudi zapadno-ev-
ropski kapitalizem tako, kakor je
padel ruski? Kako bi mogel tedaj
pospeševati kulturo? Njegov kapi-
talizem ne dopušča nobenih stikov
s kulturo, ruski komunizem in kul-
tura se izključujeta.« Na opombo
posl. Jovanoviča odgovarja, da je
mnogo lažje, delati po zakonih, ki
so jih izdelali drugi, kakor pa sam
delati zakone. Komunistični pokret
je pokret za uničenje države. Usta-
va prepoveduje združanja, ki so
protizakonita. Taka združanja izda-
jajo časopise. Ako se zabranijo ti
časopisi, zato ni treba zakonov. To
lahko napravi oni, ki je odgovoren
za red in za normalne razmere v
državi. O odnosih komunizma
proti državi se je razpravljalo še
pred drugim forumom, ki je bil bolj
pristojen, kakor tisti forum, pred
katerim je staval to vprašanje posl.
Jovanović. Ta forum je kultura.

Kdor ni za vladne stranke, mora na
cesto!

Pred prosvetnim svetom je sfa-
vil g. minister prosvete vprašanje,
ali morejo biti komunisti narodni
učitelji. Svet je odgovoril, da ne mo-
rejo biti. (Hrup pri komunistih.) Vr-
lina politika ni, izogniti se odgovor-
nosti, ampak sprejeti jo. Vlada jo je
tudi sprejela. (Odobranje v cen-

trumu in na desnici.) Minister Draš-
kovič se nato sklicuje na razsodbo
kasacijskega sodišča v primeru so-
dnika Bratojeviča radi njegove ko-
munistične akcije. Sklicuje se na
končno razsodbo in pravi, da je naj-
višje sodišče ugotovilo, da ta so-
dnik ne more biti v državni službi.
Glede pritožbe posl. Jovanoviča, da
na razsodbi ni bilo vladarjevčevga
podpisa, pravi, da ta formalna
opomba poslanca ni bila potrebna.
Če je posl. Jovanović rekel, da je
na enem takim dokumentu videl
podpis predsednika vlade in njegov,
pravi, da se tega ne kesa. Pravi, da
absolutno ni v zadregi, čeprav bi
bilo vse proti njemu in če bi bil sam
med 300 do 400 poslancev v skup-
ščini, bi vendar govoril in delal isto-
tako. (Odobranje na levi in na des-
nici.) H koncu pravi minister Draš-
kovič, da je s tem povedal vse, kar
je imel povedati brez posebnih po-
oblastil s strani vlade. Vsi radikalni
in demokratski poslanci so popol-
noma svobodni v svoji odločitvi.
(Odobranje v centru in na des-
nici.)

Glasovanje. — Vlada je dobila za-
upnico!

Po govoru notranjega ministra
Draškoviča na današnji seji konsti-
tuante je govoril komunist dr. Mar-
ković, ki je pobijal izvajanja minist.
Draškoviča. Za njim sta govorila
poslanec dr. Pavičič (Narodni klub)
in socialni demokrat Etbin Kristan,
ki je govoril proti obznani. Poslanec
dr. Milorad Miloradović (težak) je
govoril za obznano. Za njim je dobil
besedo komunist Pavle Pavlovič, ki
je poudarjal, kako so se delavci bo-
rili za to državo, ki pa jim sedaj kr-
ši svobodo. Zahteval je, naj se do-
kumenti predložijo sodišču, kjer se
bo gotovo izkazalo, da so ponareje-
ni ali izmišljeni. V imenu demokra-
tov je govoril poslanec Pečić, ki je
nastopil za obznano. Nato je dobil
besedo poslanec Vojislav Lazič
(zemljoradnik), ki je napadal ob-
znano in komuniste. Nato se je vr-
šilo glasovanje. Proti obznani so
glasovali socialni demokrati, re-
publikanci, komunisti in del zemljo-
radnikov, od radikalcev pa dr. Iva-
nič; poslanec Gavro Jovanović je
zaprutil dvorano pred glasovanjem.
Poslanec Nastas Petrovič ni prisot-
stvoval seji. S tem glasovanjem je
vlada dobila popolno zaupnico.
Seja se je končala ob 24.

Gigantski boj angleških rudarjev.

Lloyd George diktator. — Mobilizacija
angleške armade. — Delavski generalni
štab.

LDU London, 8. apr. Ministrski
predsednik Lloyd George je v po-
slanski zbornici izjavil, da ima vla-
da edino željo, odstraniti ovire, ki na-
sprotnjujejo sporazumu. Zagotoviti
mora, da se ne poškodujejo rudniki,
ki so največjega pomena za narod.
Sedaj se je izvrševalni odbor rudar-
ske zveze odločil, da ne prepreči po-
rušenja rudnikov, ker misli na ta na-
čin prisiliti vlado k kapitulaciji. Ru-
darji dobro vedo, da sedanja produk-
cija premožovne industrije ne dovolj
mezd, ki jih zahtevajo, vendar hoče-
jo imeti od države doklad, Vlada se
ne uda, nastopila bo zoper delavske
zahteve in bo uporabila vsa sredstva,
zakaj gre ji za boj za eksistenco na-
roda. Lloyd George je nato prečital
kraljevo proklamacijo, s katere se
vpoklicujejo rezerve pod zastavo. —
Po naznanitvi sklepa železniških
in transportnih delavcev sta člana
spodnje zbornice Henderson in Ro-
bertson nepričakovano kot odpo-
slanca parlamentarne delavske stran-
ke prišla k zborovanju in sta se z
voditelji posvetovala o položaju, na-
stalem po proklamaciji kralja. Skup-
no odposlanstvo železničarjev in
transportnih delavcev se bo jutri po-
svetovalo z Lloyd Georgem.

Proklamacija, s katero se kličejo rezervisti pod zastavo, se nanaša samo na pripadnike armade. Za rezerviste, stanujoče na Irskem, proklamacija ne velja. Pridrže se vojaški, katerim bi služena doba potekla v kratkem. Privatne osebe, ki se hočejo staviti na razpolago, se k temu pozivljajo, ako so sposobne za službo z orožjem in ako so stare nad 18 let in manj kakor 40 let.

LDU London, 8. Brezposelnim dovoljena podpora se ne bo razdelila rudarjem.

LDU Berlin, 9. aprila. »International News Service« javlja iz Londona: Kraljeva proklamacija, ki je bila snoči prečitana v angleškem parlamentu, imenuje Lloyd Georga za diktatorja Anglije s skoro neomejeno močjo.

LDU Berlin, 9. aprila. »International News Service« javlja iz Londona: Po sklepu delavske trozveze so bili voditelji Thomas, Williams in Herbert ter Smith imenovani za generalni štab trozveze. Ti voditelji se trajno posvetujejo, kako voditi delavsko vojsko.

LDU London, 8. aprila. (Reuter.) Čeprav je delavska trozveza že razglasila ultimatum glede stavke, se voditelji delavstva na vso moč trudijo, da bi stavko preprečili. Upajo, da bo na jutrišnjem sestanku z Lloyd Georgem dana možnost za posredovanje. Precej pomenljivo je tudi dejstvo, da se je pričakovalo, da izbruhne stavka takoj, se je za to odgovorile zahvaliti zmernejšemu delu trozveze, ki obstaja po večini iz transportnih delavcev. Thomas je danes na paddigstonskem kolodvoru pozivljal zbrane železničarje, naj ne store ničesar, kar bi položaj poostroilo in naj smatrajo stavko za absolutno najzadnje sredstvo. Vlada je nocoj izdala razglas na vse lojalne državljane, v katerem jih pozivlja, naj se udeležijo obrambe.

LDU Beograd, 9. aprila. Presbijo javlja iz Pariza: Po vestih iz Londona so pričeli angleški železničarji včeraj zjutraj stavkati.

Debata o ustavi v plenumu.

LDU Beograd, 10. aprila. Minister za konstitucijo g. Trifković otvoril je četrtek v ustavotvorni skupščini načelno debato o ustavnem načrtu. V parlamentarnih krogih verujejo, da bo trajala načelna debata največ sedem dni, ker smeta po poslovni knjigi govoriti od vsake politične skupine samo dva govornika. Debata o podrobnostih bo trajala na ta način, ako se ne zgodi nič nepričakovane največ šest tednov. Tako bo v prvi polovici meseca junija sprejeta ustava. Vlada namerava še letos predložiti konstituenti zakonske načrte o centralni upravi, o sodnikih, o občinah, o ureditvi srezov in okrugov in o novem proračunu.

Na vzhodu je mir.

Moskva, 9. aprila. »Vjestnik« objavlja, da so izmišljene po tujem čapopisu razširjene vesti o nameravani pomladni ofenzivi proti Romuniji, Madžarski in Češkoslovaški.

Bukarešta, 9. aprila. Po inozemskem časopisu objavljene vesti o ogrožanju romunske vzhodne meje ne odgovarjajo resnici. V primeru sovražnega napada, ki se pa ne pričakuje, bi ga romunska armada odbila.

Delovni načrt obnove.

LDU Berlin, 9. aprila. (DunKu.) Berlinska »Freiheit« objavlja delovni načrt, ki so ga izdelale neodvisna socialnodemokratska stranka Nemčije, neodvisna delavska stranka Anglije in socialnodemokratska stranka Francije v Amsterdamu v prvih dneh meseca aprila. V uvodu se ugotavlja, da udeleževanje celokupne obnove severne Francije presega zmožnost Nem-

čije in da je treba pokazati mednarodno solidarnost. Uporaba vojaških in ekonomskih nasilnih odredb se obsoja ostro. Temelj miru je odvisen od revizije versailleske pogodbe, kakor tudi drugih pogodb. Reparacijski načrt predvideva ustanovitev mednarodnega reparacijskega urada, ki naj se sestavi od vlad entente skupno z Nemčijo in s sodelovanjem delavskih organizacij vseh interesiranih dežel. Finance za reparacijska dela naj se uredi s posojili emitiranimi na svetovnem trgu. Nemška vlada pa bi se morala obvezati za plačanje obresti.

K občinskim volitvam v Sloveniji.

Od teh občinskih volitev je prav mnogo odvisno kako bo delav. razred v Sloveniji napredoval v svoji moči. Jugoslavija je silno meščanska in bankokratska država, ki nima zmisla za demokratizem in socialna vprašanja. Vso upravo namerava izvesti sedanja večina strogo centralistično, tako da bi občine res ne imele drugega dela kakor izpolnjevanje ukazov od zgoraj in loviti kvečjemu še rekrute, če ne jo doleti stroga kazen. Taka uredba ne bo demokratična. Prav zaradi tega je silno važno, da pridejo v občinske odbore možje, ki bodo porabili svoj vpliv v ta namen, da zlomijo nameravani absolutizem bankokracije.

Kaj nam pomaga vse opevanje bogate države, ki je sposobna za razvoj, če pa vse bogastvo leze nekam v tuje žepa in narod strada dalje, bolj kot je stradal prej.

Govori se o avtonomiji, o republiki in takih stvarih. Priznavamo, da je vse to nekaj predpogoj zdravega razvoja. Priznavamo, da bi se morala država organizirati potom spoznavanja posameznih pokrajin in se navezati medseboj in tudi izpolnjevanje po gospodarskih interesih s tendenco skupnega sporednega gospodarskega napredka. Le tedaj bi se ustvarila naravno demokratična, trdna gospodarska enota, ki bi si potem izbirala pravo, čemu primerno ustavno obliko. Pri nas pa ni tako; pri nas diktirajo vse od zgoraj in to je silno nevarna igra.

O tem pač ni nobenega govora, da je socialnodemokratska stranka po svojih načelih republikanska ter da bo ta stranka tudi v občinah delala za istimi tendencami. Tudi glede avtonomije in glede ustave bodo najbrže občine še imele precej vpliva. Če sedanja vlada spravi svoj načrt ustave, ki ni demokratičen v konstituenti do sklepa, še davno niso sklenjeni razni zakoni in tudi ni gotovo, če bo ta vlada toliko časa vztrajala, da spravi vse pod streho. S padcem te vlade bi se pa marsikaj izpremenilo, prenehal bi ta absolutizem, pa bi nastopila enaka reakcija v drugačni obliki.

Od strank, ki se domišljajo, da so sposobne za vladno iz srede konstituentne torej nimamo prav nič dobrega pričakovati. Konstituenta utegne še obstojati dve do tri leta, sedaj kot konstituenta in pozneje se prelevi v redno zbornico, v tem času pa lahko opravijo občine velikansko delo, če bomo imeli v njih res ljudske zastopnike, ne pa vojne oderuhe, verižnike in nazadnjaške klerikalce kakor doslej.

Sodrugil! Ne prezrite te važne naloge, ki jih ima občina v najbližjem času. Z vso resnostjo se poprimite dela za občinske volitve, z vso resnostjo opozarjajte volilce na vse to, in ko bomo zasedli mesta v občinskih odborih, tedaj pa začnemo z resnim in smotrenim delom. Volite zato povsod kandidate socialnodemokratske stranke in kmetско-delavske zveze.

Politične vesti.

Netočna poročila. Delavski svet in sploh vse opozicijske stranke so zelo radovedne, kdo je glasoval za vladno, oziroma za »obznanje« in kdo proti. »Jutro« javlja, da so klerikalci glasovali za vladno, »Slovenec« zopet javlja, da so glasovali klerikalci in hrvaški Narodni klub proti vladi, dopisni urad pa ne omenja ne zastopnikov SLS in ne Hrvatov. Kdo ima sedaj prav in kaj je res? Glasovanje za »obznanje« se bo pri bodočih občinskih volitvah prav gotovo plačevalo z obrestmi nazaj!

Glasilo SLS »Slovenec« in »Obznanje«. Pod naslovom »Kako se demokratska vlada bori zoper komunizem« piše »Slovenec«: Minister za notranje zadeve, znan stebel demokratske stranke, g. Milorad Drašković, je včeraj v konstituenti obširno obrazložil motive za svojo znano »Obznanje«, s katero je vlada prepovedala vse komunistične organizacije in na podlagi katere se namerava boriti sploh zoper vse razkrovnice »protidržavne«, boljše rečeno, protidemokratske elemente. Vlade stranke so obetale, da Drašković predloži zbornico zanimiv material o protidržavnem delovanju, zvezah in zarotah komunistov. Da komunisti niso prijatelji države v njeni sedanji obliki, ve že vsak Solar v Jugoslaviji, pravni čut pa zahteva, da vlada za upravičenost takih izjemnih določb, kakor je prošila »Obznanje«, doprinese tehtnih dokazov. V celotnem govoru ministra Draškovića pa ni niti sence kakšnega dokaza ali razkritja, ampak so vse le trditve, domneve in splošne obtožbe brez enega samega pozitivnega dejstva. Najbolj značilno pa je to, da gospod Drašković ni navedel ne enega slučaja, v katerem bi bila morala poklicana sodnijska oblast nastopiti proti posameznim osebam ali organizacijam, ki jih zadene »Obznanje«. Da bodo imeli komunisti napram takemu obrazloženju vlade lahko stališče, je umevno. Na tak lahkomisljen način se pač ne vodi borba proti komunizmu in spada te vrste borba za državno edinstvo pač v repertoar brezglave politike sedanje »državotvorne« večine. Z motivacijo »Obznanje« so si našli policaidemokrati spletni nov laborov list v svoj državniški venec. Demokratsko »Jutro« pa piše o »razdrilnem delu komunistov, o »moralni zmagi« itd. — Kdo je torej demokrat?

Nova pogajanja med vlado in muslimani. V soboto dopoldne je v svojem kabinetu sprejel ministrijski predsednik Pašić delegata muslimanskih poslancev iz Južne Srbije. V parlamentarnih krogih se misli, da so stavili muslimani tako visoke zahteve, da bo težko prišlo do sporazuma. — Mi smo drugačnega mnenja in pravimo, da bo prišlo do sporazuma. Cena, s katero bo kupila vlada glasove macedonskih begov, bo sicer visoka, ampak vlada ne bo plačala iz svojega žepa.

Tirolska se pripravlja na glasovanje v priključitvi Avstrije k Nemčiji. Nacionalisti pravijo, da se bo Tirolska tudi brez ostale Avstrije priključila k Nemčiji. Avstrijska vlada pa stoji glede vseh teh stvari na stališču mirne pogodbe, ter da je priključitev Avstrije k Nemčiji odvisna od sklepa Zveze narodov. Po raznih poročilih bi baje češkoslovaška armada zasedla Dunaj, ako bi se Tirolska in Salzburg priključila k Nemčiji.

Ekseesar Karl, švicarski zvezni svet je v svoji seji sklenil, dovoliti bivšemu cesarju Karlu do nadaljnjega bivanja v Švici. Po zadnjih poročilih pa je skoro gotovo, da se bivši cesar trajno naseli v neki drugi državi, najbrže v Španiji.

Grki se naprej mobilizirajo! Ker so Grki od Turkov vedno tepeni, je grška vlada odredila še nadaljno mobilizacijo in sicer letnikov 1901 do 1913. — Nesrečni imperijalizem!

Viviani z dolgim nosom. Francoskemu odposlaniku Vivianiju, ki je šel v Ameriko mešetariti za francoske interese, so washingtonski senatorji dali razumeti, da namerava ameriška vlada s kongresnim sklepom končati vojno stanje z Nemčijo in da ne namerava stopiti v Zvezo naro-

gov. — Obe sporočili glede »namere« in »ne namere« bodo Francozje sprejeli z dokaj kislimi obrazi — kar jim privošči. Zveza narodov je, kakor znano, odklonila sprejem Nemčije in to v principu potrebno ustanovo. I kaj, drugače pa bi ne bila — francoska Zveza narodov!

Rusko turška pogodba. Kakor menijo, bo turška narodna skupščina brez pridržkov odobrila dogovor Sami beja s Francijo in Italijo, a odklonila bo londonske sklepe glede Smirne in Tracije. Rusko turška pogodba je bila sprejeta od narodne skupščine v Angori. — Prvi vidni rezultat politične zveze med Turki in Rusijo so siljane turške zmage nad Orki, ki so šli prvi v boj za antanto in zapadno evropsko kapitaliste.

Dementi. Iz Moskve poročajo: Ljudski komisariat za vojaške posle dementira po inozemskih listih objavljeno vest, da so kitajski najemniki rdeče armade osvojili Kronstadt. Osvojili so ga ruski vojak.

Sedemogradi socialisti so se na svoji konferenci izrekli proti III. internacionali.

Republike Honduras, Salvador in Guatemala so se zedinile v eno državo.

Gospodarstvo.

Poljedelstvo v Rusiji. Petrografske tvornice posvečajo največjo pazljivost delu za izboljšanje poljedelskih strojev. V vseh tovarnah delajo nadure ter se vrši kampanja za organizacijo »sejalnega tedna«. Po vseh krajih se ustanavljajo provizorične kovačnice, ki izdelujejo potrebno orodje. — Petrograjskemu združenju kovinskih delavcev se je dovolilo 1000 desatin zemlje v bližini Petrograda. Na tem zemljišču se bo organizirala vzorna kmetija, na kateri se bodo vsi gospodarski posli opravliali izključno s traktorji (motornimi plugi), ki jim bodo stregli petrograjski delavci. Gospodarski oddelek petrograjske zveze delavcev je sklenil, da se odobrijo delavcem mesečno štiri izredni dnevi dopusta da bodo mogli delati v proletarskih poljedelskih podjetjih.

Banka v Češkoslovaški pričakuje gospodarsko krizo. Iz tega vzroka se v Češkoslovaški dobi jako težko od bank kredit, posebno za nova podjetja, ker hočejo biti češke banke pripravljene z večjimi zalozami denarja na gospodarsko krizo, ki se razširja od zapada proti vzhodu, da odvrnejo katastrofo, ki grozi posebno industrijskim državam.

Dobiček Narodne banke v preteklem letu je znašal 3,556.849.37 din. V prometu je bilo dinarskih novčanic za 688.830.310 din., kronsko-dinarskih žnovčanic za 2 milijardi 661.241.400 dinarjev, skupaj za 3,340.127.710 dinarjev.

Zadar — svobodna luka. Italijanski uradni list je priobčil naredbo, katere proglašajo mesto Zadar za svobodno luko.

Dnevne vesti.

»Obznanje« Več izpregovorimo o tej debati jutri v članku.

Kulturnim delavcem in društvom. Pozivljamo vsa kulturna društva in vse kulturne delavce, da se udeležijo oziroma pošljejo zastopnika na velevažni posvet, ki se tiče nevarnosti, preteče enemu naših prvih kulturnih zavodov. Posvet se

vrši v prostorih Slovenske Matice, Kongresni trg 7 v ponedeljek 11. t. m. ob pol 6. pop. — Društvo slovenskih leposlovcev.

Casnikarske vesti. Danes sta pričela v Ljubljani izhajati dva nova tednika, in sicer »Avtonomist«, katerega izdaja S. A. Prepeluh in »Ponedeljnik«, katerega izdaja g. M. Plat.

Zvišanje prodajne cene golicam za brzojavke. Z 11. t. m. se zviša prodajna cena golicam za brzojavke od 20 na 80 v. Pošiljatelj brzojavke s plačanim odgovorom plača obenem tudi golico za odgovor. Od omenjenega dne je treba tudi golice za nakaznične brzojavke plačati.

Povečanje glavne pošte v Zagrebu. Vlada je votirala 26,900.000 K za dograditev poslopja zagrebske glavne pošte.

Roparski napadali na kolovdvorsko menjalnico v Mariboru prijeli. Tako po izvršenem napadu na državno menjalnico na mariborskem glavnem kolodvoru razposlala na obvestila na žandarmerijske in policijske postaje so imela vseh. Avstrijska žandarmerija v Lipnici je aretirala trisumljive induridije, od katerih pa se je dvema posrečilo uiti. Pri tretjem so našli okrog 300.000 K raznih valut. Roparski napadalec katerega so iz lipniških zaporov prepeljali v Maribor, je ruski begunec, kakor tudi ostala dva, ki sta pobegnila.

Ponovna, V Skoplju v Srbiji je postarica Janja Vučković odnesla iz blagajne 100.000 dinarjev in vse vrednostne papirje in pobegnila.

Na obnem zboru Delniške stavbinske družbe »Union« v Ljubljani je bila sklenjena dividenda 30 K za delnico, za poslovno leto 1920. Dividenda je izplačljiva 1. julija 1921.

Vestnik Svobode.

Pevski zbor »Svobode« v Ljubljani ima vajo v torek ob pol 8. zvečer v Šet. ulici. Pridite vsi, ki ste vpisani in novi člani!

15. številka »Sporta« je izšla s sledečo vsebino: Otvoritev kolesarske sezone v Ljubljani, Gradjanski športni klub v Ljubljani, Glavna skupščina Jugoslovanskega nogometnega saveza, Telesna vzgoja v Ameriki, Pregled o športnem gibanju po svetu, Številka prinaša krasne slike iz nogometnega športa ter iz lahke atletike.

Društvene vesti.

Ljubljanski obrtniki in gostilničarji, pozor! V torek, dne 12. aprila t. l. se vrši dopoldan ob 10. uri v dvorani »Narodnega doma« shod obrtnikov, na katerem se bo razpravljalo o postopanju davčne administracije glede predpisa davkov.

Pozor!

Delegatom »Unijskega zbora« v Sloveniji se naznanja, da, kdor rabi prenočišče za soboto dne 23. in nedeljo, dne 24. aprila, naj naznani sohr. Alojziju Leskošek-u v Celju, Vodnikova ulica št. 3.

Unija slov. rudarjev.

I. SANDRIN
LJUBLJANA

velika zaloga
vsakovršnega

USNJA

kož, podplatov,
gonilnih jermenov

in boksa

na debelo

MESTNI TRG 6

Schicht

Delo in čas prihrani,

kdor rabi priznano, pravo

„Schichtovo milo“

znanka „slen“

pri vsakem večjem pranju, kakor tudi pri vsakem čistjenju v kuhinji in gospodinjstvu sploh, Schichtovo milo je v svoji čistosti, kakovosti in pralni zmogljivosti resnično nedosežno.

Pazite na poleg slojeto varstveno znamko!

Zastopstvo za Slovenijo ima trdnja J. Globočnik in drug v Ljubljani.

Schicht

Kapital: 20,000 000 kron.

Slovenska eskomptna banka

Rezerve okrog 6,000.000 kron.

Interesna skupnost s »Hrvatsko eskomptno banko« in »Srbsko banko« v Zagrebu. Ljubljana, Selenburgova ulica št. 1. Izvaja vse bančne transakcije najkulantneje.

Denarne vloge — Nakup in prodaja: efektov, deviz, valut, — Eskompt menic, terjatev, faktur — Akreditivi — Borza.